

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Mortificationem esse magni momenti etiam in minimis. Cap. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

parata coronat. Dies brevis huius vite, dies laboris est, quo diem longum æternitatis, in quo est vera requies, ab omni labore mercamur: ne hunc diem quietis, & paufationis velimus facere, quo proculdubio negligenter, & desidiosè tranfacto, in illo æterno, quod sequitur, non quietem, sed sine fructu laborem, sine consolatione dolorem, & sine vlla reque afflictionem habebimus. De resurrectionis die scriptum est: Hæc dies, quam fecit Dominus, exultemus, & lætemur in ea.] De diebus verò mortalitatis dicitur: Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua.] Laboremus itaque nunc, & terram cordis nostri mortificatione colamus, vt in septimo die ineffabili gaudio lætemur. Aufert, ô frater, iram à corde tuo,] interiores affectus cohibendo,] & amoue malitiam à carne tua,] corpus discretæ afflictione domando, quoniã] adolescentia, & voluptas vana sunt.] Veritas autè & sapientia est in corde tenili, quod præsentia paruarepsit, vt futura, magna & æterna possideat.

Psal. 117.

24.

Exod. 20.

9.

Ecclesi. 11.

10.

*Mortificationem esse magni momenti,
etiam in minimis.*

CAPVT XVI.

MORTIFICATIONIS assiduitas aliam detegit mortificationis qualitatem, quod scilicet ad res minimas, & parui momenti se debeat extendere, in quo non est minima, sed maxima, supra id quod dici potest, ad vitam spiritualem meritum accessio. Non semper magna occurrunt abnegatione refecanda: quia sicut in bello pauci sunt duces aliorum, pauci etiam sunt milites fortissimi, qui contratio regi metum incutiant: multi verò milites ignaui, & ad ignobile militiæ vulgus pertinentes, quos solus clangor buccinæ turbat, & terret: ita aduersarij aduersus animã militantium pauci sunt magni, qui negocium nobis facessant, si ad innumerabilem pusillarum imperfectionum turbam comparentur. Sunt igitur inter viros iustos nonnulli, qui nondum cum magnis, & fortibus imperfectionibus configere audent, nec sperant se reportaturos de aliquo strenuo hoste victoriam. Sunt etiam alij proficientes nimirum, atque perfecti, qui iam magnas imperfectiones vicerunt, nondum tamen in minoribus seiplos plenè superarunt. Atque aded illis abnegatio in rebus minimis necessaria est, vt ex minimis cum mediocribus imperfectionibus, & ex mediocribus cum maioribus pugnare discant: & istis etiam est vtilissima, vt vitam perfectam, & vitæ sanctorum similem, qui in minimis etiam seiplos abnegarunt, sectari consuescant. Quemadmodum enim tex, expugnato regno, quod aduersum se rebellauerat, occisusq; defectionis ducibus, solet in infimam quoq; turbam scuire, si eam minimè obedientem futuram, atq; fidelem speret: sic iustus subacto regno cordis sui, & vitis maioribus grauioribusq; prostratis, turbam minimarum imperfectionum abnegatione persequitur, qua viuente, scit se perfectorum pacem habere non posse. Ex quibus constat, omnibus necessariam esse in rebus minimis abnegationem, sine qua nunquam ad perfectam virtutem minima etiam corrigentem peruenient. Ad quod fortè hortabatur Ecclesiasticus, dicens: Minimum pro magno placeat tibi, & impropetium peregrinationis non audies.] Id est: minora quæque merita, quæ in minimis abnegationibus reperiuntur, magni reputa, ne eorum, qui alienis facultatibus sustentari volunt, impropetis impe-

Ecclesi. 29.

30.

Ataris. Quæ enim has paruas merendi occasiones contemnuunt, cum maiores in promptu non habeant, & si haberent, minus eis veluti difficilioribus vterentur, ex alienis suorum maiorum meritis gloriantur. Sed tunc impropetia peregrinantium audiunt, quia vt alieni ab illis bonis, quæ non sunt, sed maiorum sunt, à sapientibus, & res æqua lance æstantibus irridentur.

Planè hæc minima abnegationis opera pro magnis reputanda sunt, quæ à Domino nobis commendata noscuntur. Nam turba illa magna hominum quinque panibus, & duobus piscibus refecta, dixit: Colligite quæ superauerunt fragmenta, ne pereant.] Quid enim per quinque panes, & duos pisces, nisi maiora virtutis opera, & maiores labores, quos nemo iustus despicit, indicantur? Et quid per fragmenta, nisi minores occasiones patiendi, & se abnegandi innuuntur? Sed hæc etiam ab Apostolis, & Apostolicis viris colligenda sunt, ne præ incuria pereant, & panibus integris, id est, maioribus occasionibus meritorum deficientibus, qui fragmenta contempserit, quibus se vitæque reficere poterat, præ fame deficiat. Hæc panum reliquæ, hæc scilicet minimæ abnegationes omittendæ non sunt, quas qui auide petierit, etiam integrum panem recipiet. Chanaanæ illa à sinibus Tyri & Sydonis egressa, duriter à Domino tractata respondit: Etiam Domine: nam & catelli edunt de micis, quæ cadunt de mensa dominorum suorum.] Iam certè fines superbiorum egressa fuerat, quæ humilitate vestita, micas, id est, paruas etiam lucrandi occasiones sibi viles esse putabat. Et quia has non abiicit, ore Domini laudata est, & filiæ sanitatem impotunè postulatam recepit. Denique audiuit: O mulier magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.] Ita & nos, si micas non despexerimus, id est, minimas nos abnegandi occasiones, quas diuites, nempe superbi despiciunt, non iam solum de fide, sed & de humilitate laudabimur, & maiora, quæ cupiebamus, incrementa virtutum impetrabimus. Ideo sanè pauper Lazarus iustus describitur, qui tamen cupiebat saturari] de micis, quæ cadebant de mensa diuitis:] quoniam proprium iustorum est, has paruas micas, nempe modicas se abnegandi occasiones expetere, & illis sui desiderij ventrem explere. Merito verò dicitur, quod in domo crudelis diuitis nemo huic pauperi micas dabat, quia qui luxui seruiunt, hæc parua merita à iusto subtrahunt, dum illum ista quærentem, exercitentemque contemnuunt. Ipse verò etiam irrisus, & cum indignatione repulsus, paruas sui abnegationes sectari non desinit, quas magni cuiusdam profectus esse iniitia cognoscit.

Ioan. 6.

12.

Matt. 15.

27.

Lucæ 16.

27.

EHæc in minoribus abnegatio nos expedit, vt purissimas orationes fundamus, & ad diuinos amplexus euolemus. Neq; enim solæ magnæ imperfectiones nos vincunt, sed etiam minores ligant, & ab hoc sacro volatu in cælum impediunt. Quid autem refert si ferrea catena, aut fune ex serico contexto tenearis, si vincetus manes, & ab his, quæ tuum statum ac dignitatem decent, cessare compelleris? Quid refert si oculis tuis laminam magnam, aut paruam obiicias, si hæc non minus quam illa mentem obnubilat, vt cælestia contemplari non possis? Audi Cassianum, quibus verbis parua etiam ad curas sæculares, quæ ab oratione separant, pertinere desinat. Et idcirco, inquit, morbum ambitus sæcularis nostris mentibus non inesse, non vitæque eorum tantum negotiorum abstinentia comprobabit, quæ etiã si velimus, explere non possumus,

neque

neque illarum despectus rerum, quas si affectauerimus, tam apud spiritales viros, quam apud sæculi homines notabiles prima fronte reddemus: sed cum etiam illa, quæ nostræ suppetunt potestati, & honestate quadam videntur obnubi, rigida mentis distractione respuimus. Et re vera non minus hæc, quæ parua videntur, & minima, quæque ab his, qui nostræ professionis sunt, cernimus indifferenter admitti, pro qualitate sua aggrauat mentem, quam illa maiora, quæ secundum suum statum sæcularium sensus inebriare consueverunt, nõ sinentes deposita fœce terrena, ad Deum, in quo semper defixa esse debet intentio, monachum respirare, cui ab illo summo bono vel parua separatio mors præfens, ac perniciosissimus interitus est credendus.] Hæc ille, quæ satis ostendunt non solum magna, sed & parua perfectioni diuinæ familiaritatis obitare, quam si cupimus, illa quoque parua sunt abnegatione refecanda. Odor indumentis sponse, cui comparetur, attende. Odor, ait, vestimentorum tuorum, sicut odor thuris.] Thus lacryma est cuiusdam arbutusculæ in Arabia nata, quam, ut istud aroma effluat, non præcidunt, sed in cortice thuris auidi incisionibus paruis aperiunt. In qua arbutuscula imaginem iustorum inspicio, qui paruis, sed assiduis abnegationibus cadendi sunt, vt odoratissima contemplationis thura profundant. Si verò sensibus, & affectibus integri manere velint, nec se ipsos gladio mortificationis incidere, non mirum erit, si boni odoris suauitate careant, quam solent in conspectu Domini, viri mortificati & spirituales inferre. Hæc enim miorum abnegatio tetrum odorem eliminat, quem assidua imperfectioes emittunt: efficiuntque ea virtutum odore præcipui, vt Deo & hominibus placeamus.

Est etiam huius abnegationis alia vtilitas, & quidem maxima; quod dum nos in rebus minimis abnegamus, sensim propriam voluntatem, cunctorum malorum seminarium, proterimus, qua prostrata ad mirabilem quandam, & non nisi expertis cognitamentis tranquillitatem peruenimus. Nam & nonnulli sunt, & nunc quoque (cùm manus Domini abbreviata non sit) qui vita apparent quasi cœlestes homines, & regiones illas supremas incolentes, quos affectus humani ferè non tangunt. Qui nec prosperitate inflantur, nec aduersitate turbantur, nec honores aut dignitates appetunt, nec discessum ex hac vita metuit, nec aliquid, nisi Deum, concupiscunt. Hic status licet aliquando sit effectus cuiusdam profundæ & superæ orationis, qua mens ad tempus in rerum cœlestium admirationem raptâ, ab his vilissimis & abiectissimis rebus auellitur, tamen interdum sine isto magno contemplationis dono est effectus cuiusdam sublimis mortificationis, qua homo à sua propria voluntate separatur. Hanc autem abnegationem præcipuam rerum minimarum assiduas abnegationes pariunt, cuius rei testis est Dorotheus, qui cùm dixisset impassibilitatem (sic enim vocat magnam tranquillitatem animi) mortificatione propriæ voluntatis acquiri, & istam assiduis abnegationibus comparari, subdit cuiusnam generis esse debeant hæc abnegationes, dicens: Nec quisquam hoc putet arduum & difficile (propriam scilicet moderari voluntatem) cùm breui compedio & spacio quis seipsum possit, si velit, decies abnegare. Quod quo pacto fiat, edocebo: Obambulat aliquis, & quiippiam conspicatus persuadetur à cogitatione, vt id aduertat: at is cogitationi, & non bonæ persuasioni repugnat, seque auertit. Rursum inuenit quis nugis, & variis rumoribus occupatos, persuadet, vt se turbæ quoque immisceat, & verba pariter inferat; negat id se acturum, & auersus aliò propriam vo-

A luntatem abscondit. Item succurrit vili, vt coquum adeat, interrogetque, quid patet obsonij: non adit, ac se cohibet. Cernit aliquid in culina, quis illud attulerit sollicitatur interrogare, comprimit appetitum & vocem, & nihil percunctatur. Sicque dum parua quæque præcidit, sensim quæcumque præcidere aduenientia consuescit, & iam summa cum requie nihil præter voluntatem suam se sentit habere, & quicquid factum fuerit, eo ita contentus est, ac si ad vota sua euenisset. Qui enim proprium nihil habet aut suum, quicquid factum fuerit, id proprium putat. Cùmque nullam affectionem habeat, omnino tandem (vt dixi) ad impassibilitatem animi perducitur. Aduertite igitur quantum pusillū hoc proficere nos faciat, & propriam abscondere voluntatem, quantum conferat.] Hæc omnia Dorotheus. Quod si magnum est, propriam abnegare voluntatem, si pretiosum est, mentis tranquillitatem acquirere: iam elucet quanti momenti sit abnegationi minimarum imperfectio- num insistere. Nam profecto qui hoc genus abnegationis respuunt, & sibi metipsis in minoribus imperfectioibus condescendunt, homines sunt propriæ voluntati nimis addicti, qui nunquam in virtute magnos progressus facient, neque vsque ad aliquam mediocritatem, carnem spiritui subiicient. Præcepit Dominus Sauli, vt percuteret Amalec, & demoliretur vniuersa eius, interficeretque vsque ad paru- los, atque lactentes;] quo innuitur, omnia quæ ad regnum peccati spectant, tam magna, quam parua esse mortificatione vastanda. Qui verò Saulem inobediencia imitatur, & vilio- rem, quam ille, rationem iniens pretiosioribus immolatis abiectiora referuat, timeat ne coram Domino quodammodo damnabilior existat. Saül namque melioribus referuatis, vilissima quæque demolitus est, ad quod impulit eum possidendi cupiditas. At tu, qui maiora & pretiosiora reliquisti, quata increpatione dignus existimaberis, si ob minima non mortificata, regnum cordis tui nunquam plenè subiectum Domino, pacatumque possideas? Ille quidem grauius deliquit, quia in re magni momēti Deo inobediens extitit, at tu primo aspectu impudētius defecis, quia ob res nullius ferè momēti diuinæ voluntati minimas etiam imperfectioes detestanti cōtradicis. Nec solum minores defectus sunt mortificatione tollēdi, sed minima etiam delectatiunculæ, quamuis liceant, & nõ sint prohibita, præcedendæ, vt in his paruis ob amorē Domini relinquere maiora discamus. Id enim quam gratum sit Domino, qui magnus cūm sit, minima nostra obsequia nõ despicit, notanda verba Blosij pientissimi viri declarant, quæ libet hoc loco ad verbum inferere. Quando quis, inquit, propter Deū sensualitati, voluntatiq; propriæ etiam in rebus minimis reluctatur, ac se mortificat, rem ipsi Deo magis gratam fecit, quam si multos mortuos ad vitam reuocaret. Si duo homines in eodem itinere constituti elegantē flosculum offenderēt, quorum alter cuperet quidem illum decerpere, sed melius deliberans diceret sibi ipsi: Dimitte eum propter Deum: alter verò nihil præmeditatus carperet florem: iste quidem simplici- ter decerpendo nõ peccaret, sed ille propter Deum dimittendo florem, tantum præ decerpente obtineret meritum, quanta est distantia cœli à terra. Quod si pro tantilla mortificatione Deus tam grandē mercedem restituet, quantam illis redditurus est, qui se & omnia pro eius amore contēnunt, atq; relinquunt? Asceta ergo frequēter dicat Deo intra se: Propter te, Domine, nolo illud videre, cūm necesse nõ sit, vt ipsum videat: propter te nolo illud audire, nolo illud gustare, nolo illud loqui, nolo illud tangere. Ipse Deū in fundo anime suæ perfecte sentire nõ poterit, nisi in eo moriatur

Cam. 4. 11.

Dorothei doctrina. 1.

1. Reg. 15. 3.

Blosij in lib. insit. spirit. c. 2.

quicquid inordinatum est.] Hactenus ille. Et re vera, ista verba sunt consideratione dignissima. Videntur enim primo aspectu studium istud modicarum abnegationum supra nimietatem extollere, si tamen attentè inspiciantur, nihil asserunt, quod limites excedat veritatis. Mortuos enim suscitare, opus esse solet gratiæ cuiusdam gratis datæ propter vilitatem aliorum, quam mali, & qui audituri sunt: Non noui vos: Discedite à me operarij iniquitatis,] aliquando recipiunt. Se verò ipsum in minimis abnegare, solet ab animo pio, & perfectionis ac Dei amatore prouenire, qui hac abnegatione suum in Deum amorem testatur, & gratiæ, ac gloriæ maioris mercedem accumulatur. Qui florem ad non prohibitam delectationem, carpit, quoddam naturæ opus videtur facere, quo nimirum seipsum & suam oblectationem querit, cui operi sic factò, & in nullo alio fine ordinato, nullum præmium supernaturale respondet. At qui florem abnegationis propriæ gratiæ dimittit, opus meritorium, & Deo gratum facit, quod ipse, si ab homine iusto fiat, æterno præmio compensat. Si autem quæras, quare tam grata sunt Domino ista modicæ abnegationis obsequia? Duplex nunc occurrit ratio: Altera ex parte hominis offerentis, altera verò ex parte Domini acceptantis. Hæc est: Quòd Deus iustos suos non tantum verissimè & fortissimè, sed etiam tenerrimè & dulcissimè amat. Vnde sicut pater libentissimè accipit pomum ab infantulo filio sibi oblatum, & quasi dono illo delectatus filium amplectitur, & osculatur, & pomum sibi nullius vtilitatis, ad testandum amorem suum statim aureo, vel gemma, vel dono alio maiori perfoluit: ita Dominus misericors iustorum pater, quasi amore suorum paruulorum victus, hæc minima obsequia gratissima reputat, & non semel amplexu, & osculo, & gemma, id est, post modicum data consolatione repensat. Illa verò est: quòd homo has paruulas abnegationes exercens, in modico se mortificans, in magnis occasionibus se fidelitatem habiturum ostendit: iuxta illud: Qui fidelis est in minimo, & in maiori fidelis est.] Et hæc modicæ abnegationes, animum pium, modestum, suam paruiter cognoscentem monstrant, qui se pauperem putat, & minimis etiam proficiendi occasionibus se indigere faretur. Hanc autem modestiam ac humilitatem, ille humilium amator, & humilitatis præceptor tum gratissimam habet, tum maiori præmio, quam nos putamus, cumulare decernit. Tu ergo vir Dei, qui perfectionis amore flagras, tepidorum & superborum opinionem ride, & licet illi paruas, & magnas abnegationes despiciant, & suum honorem, & commodum in omnibus querant; tu tamen minimas has abnegationes sectari non desinas. Semina sunt, quæ in optima terra humilis cordis reconditam copiosam segetem pollicentur. Initia sunt maiorum meritorum, quæ magnam perfectionem promittunt. Flores sunt, & illi quidem lectissimi, qui lectulum Sponsi, scilicet animam iustam, exornant, & suauissimo odore perfundunt. Quòd si licet iustorum elogium ad ipsorum actus transferre, audeo dicere, quòd [minimus erit in mille, & paruulus in gentem fortissimam.] Quia minimum actum, quo te abnegas, incomparabili præmio affectum videbis, & de paruularum abnegationum studio in perpetuas æternitates lætaberis.

Lucæ 16.
10.

Isaia 60.
22.

Quòd possit hominis mortificatio peruenire.

CAPVT XVII.

A C, qua diximus, abnegationis assiduitate mens ad magnam virtutem ascendet, & in spiritu puritatis supra id, quod tepidi cogitamus, diuina gratia aspirante, proficiet, nunquã tamen in hac mortalitate posita ad omnimodam tranquillitatem perueniet. Semper enim vitia, licet penitus à viro perfecto victa, externis occasionibus emergentibus iterum ingredi, & dominari nitentur: & affectus, qui extinguì non possunt, rationis ordinem prætergredi, atque à debita mensura exorbitare curabunt, & internam serenitatem aliqua turbatio concutiet. Illud ergo spiritualis vir per studium mortificationis affectui cupiat, quòd perfecti sunt assequuti, nimirum vt passionibus suis, cum insurrexerint, censura distinctione compescat, at non putet se facere vt nunquam insurgant. Pugnet aduersus defectus suos viriliter atque constanter, non tamen pusillanimis fiat, dum vniuersos expugnare non valeat, quia id huius vitæ possibilitatem excedit. Neque enim conditio nostra fragilis naturæ fert, vt immoti stemus, & nunquam saltem in leuib; cadamus, nec voluntas Domini est, vt in acie positi semper à bello cessemus. An potest terra aquis irrigata nullam herbam, nullum tribulum, aut spinam progignere? An potest mare ventis agiturum quasi in malacia quiescere? An potest ignis, appositis fomentis, non crescere, & ac si combustibilia deessent, extingui? Sed cor nostrum terrenum rerum sensibilem aspectu & infusione rigatur, sed tentationibus, saltem ab externo principio suscitatis, veluti ventis impellitur, sed nouis fomentis eortu, quibus indigemus, aut necessaria putamus, circumdatur; quam ratione poterit sine villo profusus concupiscentiæ odore manere, sine villo motu desideriorum quiescere, sine villo fructu sibi cognato alicuius affectus inordinati peritare? Esto tamen, quòd ex parte naturæ nostræ hæc causa non virgeat, quæ sanè maximè virget, & nos non posse omni rutilatione vacuos esse, patefacit: at quis herus seruum suum desidiosum esse patietur? Quis pater, si viscera patris habeat, filium dilectissimum non erudiet? Quis magister neque initia disciplinæ suos discipulos docebit? Dominus igitur, qui herus est noster, & magister, & Pater à nobis desideriam procul abiget, & omnem ignorantiam ac cæcitatem depellet. Quo autem occupabimur, si nullus insurgit motus, qui nostram virtutem exerceat, & ad opem postulandam alliciat? Et quid discemus, si primas syllabas, id est, nos ipsos compescere, & comprimere motus passionum insurgentes ignoramus? Ergo ad patris amorem, & Domini ac magistri prouidentiam spectat, vt defectus aliquos, & affectus huius vitæ, quibuscum pugnemus, & ex quibus nostram infirmitatem discamus, derelinquat.

E Iam duæ istæ causæ paulo latius euoluendæ sunt, ob quas non possumus, quantumcumque adhibita abnegatione perfectam mentis tranquillitatem, & (vt quidam ex antiquis errantibus nominarunt,) impassibilitatem acquirere. Primò igitur obstat huic perpetuæ tranquillitati ipsa humana natura, quæ ex duabus portionibus dissidentibus coagmentata, fieri non potest, vt altera aduersus alteram aliquando non pugnet. Caro etiam, si caro est, carnis affectus & motus habet, quandiu in aliam naturam non transit, &

caro